

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛІСТИКА ТА ОСНОВИ
СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ»

Статус дисципліни – обов’язкова
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – К Безпека та оборона
Спеціальність – К9 Правоохоронна діяльність
Освітня програма – Правоохоронна діяльність
Рік навчання 2027/2028 (набір 2025 року)
Форми здобуття вищої освіти – денна, заочна
Мова викладання – українська
Форма підсумкового контролю – залік, екзамен

Науково-педагогічний працівник (-ки) Віталій Лісогор - професор кафедри криміналістики ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент
Олександр Саїнчин - професор кафедри криміналістики ННПП НАВС, доктор юридичних наук, професор
Віктор Семенов - доцент кафедри криміналістики ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент
Діна Русанівська - старший викладач кафедри криміналістики ННПП НАВС, доктор філософії
Ольга НЕСЕН - завідувач кафедри криміналістики ННПП НАВС, кандидат медичних наук, доцент

Профайл викладача (-ів) <https://nnipp.navs.edu.ua/pro-nas/struktura-institutu/kafedri/kafedra-kriminalistiki.html> =

E-mail: kknnipp@navs.edu.ua

Розклад навчальних занять Відповідно до графіка освітнього процесу

Консультації Очні: щодня з 14.00 до 16.30 год. відповідно до графіка чергувань
On-line: електронна пошта kknnipp@navs.edu.ua
пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу <https://learn.navs.edu.ua/course/view.php?id=1301>

Стислий опис навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика та основи судово-медичних експертиз» є закономірності механізму кримінальних правопорушень, виникнення інформації про кримінальне правопорушення і його учасників, а також закономірності збирання, дослідження, оцінки і використання доказів і заснованих на пізнаннях цих закономірностей засобах і методах судового дослідження і запобігання кримінальним правопорушенням. А також загальні правові і спеціальні положення судової медицини та судової психіатрії, організаційно-правові основи судово-медичної та судово-психіатричної експертиз, методика проведення та оцінка висновків судово-медичних і судово-психіатричних експертиз у різних видах кримінальних проваджень, зокрема, кримінальному, цивільному та під час розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Криміналістика та основи судово-медичних експертиз» є підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, що широко ерудовані в галузі права, засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних положень науки криміналістики, оволодіння навичками використання криміналістичної техніки, призначення судових експертиз, формування знань про нормативно-правові основи призначення та проведення судово-медичної та судово-психіатричної експертиз в Україні, оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для правильного і своєчасного призначення судово-медичної та судово-психіатричної експертиз, вірного формулювання їх мети, питань, предмету та об'єкту судово-медичної та судово-психіатричної експертиз, грамотного трактування їх висновків, проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні, а також методикою розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Криміналістика та основи судово-медичних експертиз» є:

- комплексний розгляд теоретичних основ науки криміналістики;
- опанування здобувачами понятійного апарату науки криміналістики;
- вивчення закономірностей, діяльності та механізму кримінального правопорушення;
- набуття вмінь використовувати вищевказані закономірності в діяльності з виявлення, фіксації, вилучення та зберігання доказів;
- ознайомлення здобувачів із сучасними методами збирання і дослідження доказів;
- оволодіння практичними навичками щодо застосування сучасних методів криміналістики в практичній діяльності з розслідування та попередження кримінальних правопорушень.
- ознайомлення з досягненнями, завданнями та нормативно-правовими положеннями судово-медичної та судово-психіатричної експертиз;
- формування у здобувачів вищої освіти навичок аналітичного мислення, виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян, які потрапили в орбіту кримінальних процесуальних відносин, незалежно від їх процесуального статусу з використанням практики Європейського суду з прав людини;
- формування знань про обставини, за яких необхідно обов'язково призначати

судово-медичну та судово-психіатричну експертизи, а також про права і обов'язки експертів, органів досудового розслідування, прокуратури та суду, інших учасників провадження щодо призначення і проведення такого виду експертиз;

- формування вмінь щодо професійного осмислення понять осудності, неосудності, дієздатності, недієздатності, правильного їх використанню вповсякденній практиці;

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин та принципів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Пререквізити: «Вступ у спеціальність», «Логіка», «Забезпечення прав людини в правоохоронній діяльності», «Кримінальне право», «Кримінальний процес»

Постреквізити: «Оперативно-розшукова діяльність», «Кримінологія» «Правоохоронна діяльність»

Перелік компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» ступеня вищої освіти бакалавра:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел

СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань

СК13. Здатність застосовувати криміналістичну техніку, оперативно-технічні засоби, у тому числі при проведенні оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.

Програмні результати навчання:

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН9. Використовувати інформаційно-комунікаційні системи та інші інформаційні ресурси, у тому числі ті, що мають технічний та криптографічний захист, по-

штовий зв'язок спеціального призначення, фельд'єгерський зв'язок, системи цифрового зв'язку суб'єктів сектору безпеки і оборони з метою виконання професійних завдань у сфері правоохоронної діяльності.

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- предмет криміналістики, місце криміналістики в системі юридичних наук;
- систему криміналістики, характеристику складових елементів системи криміналістики;
- закономірності об'єктивної дійсності, що вивчаються криміналістикою;
- завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства;
- поняття, сутність та класифікацію методів криміналістики;
- поняття криміналістичної ідентифікації,;
- поняття та класифікацію ідентифікаційних ознак, вимоги до них;
- види та форми криміналістичної ідентифікації, об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації;
- поняття, сутність і наукові засади криміналістичної діагностики;
- поняття, завдання та джерела криміналістичної техніки, правові, організаційні, етичні і тактичні засади використання техніко-криміналістичних засобів;
- особливості застосування судової фотографії для фіксації окремих об'єктів: місця події, трупа, речових доказів, живих осіб;
- особливості застосування судового відеозапису, його види, методи, прийоми і засоби;
- предмет, систему і завдання трасології, наукові засади трасології;
- види та характеристику слідів людини, транспортних засобів, знарядь злочину і інструментів;
- поняття судової балістики, її наукові засади, види та характеристику об'єктів балістичного дослідження;
- поняття, види та наукові засади криміналістичного дослідження документів;
- поняття письма, письмової мови та почерку, ознаки письмової мови і почерку, їх класифікацію та ідентифікаційне значення;
- види підробки документів, ознаки зміни тексту документу та способи їх виявлення;
- правила поводження з предметами та документами, що є речовими доказами;
- метод словесного портрету, загальні вимоги та методика його складання;
- поняття, завдання, значення і види використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві;
- поняття, сутність та види судових експертиз, систему судово-експертних закладів України;
- поняття і види зразків для порівняльного дослідження, вимоги до них, правила і тактика отримання зразків;

- поняття криміналістичної тактики, її систему та завдання, взаємозв'язок криміналістичної тактики з криміналістичною технікою і методикою;
- поняття та класифікацію криміналістичних версій, етапи їх побудови та перевірки;
- поняття і сутність планування розслідування, принципи планування розслідування, особливості окремих видів планування розслідування;
- поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень;
- поняття та сутність тактичного рішення слідчого, умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень;
- поняття, сутність та види слідчих ситуацій, компоненти слідчих ситуацій;
- тактичні особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій;
- поняття, сутність і завдання криміналістичної методики, принципи та джерела криміналістичної методики;
- структуру видової методики розслідування кримінальних правопорушень;
- поняття, сутність та елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень;
- поняття, принципи та форми взаємодії слідчих і оперативних підрозділів;
- особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;
- поняття, завдання, значення і види використання спеціальних знань укримінальному провадженні;
- положення діючого законодавства про судово-медичну експертизу;
- сучасні наукові дані і можливості судово-медичної експертизи та методидослідження основних її об'єктів;
- окремі теорії судової експертизи, методику проведення експертиз;
- поняття, сутність та види судових експертиз, систему судово-експертних закладів України;
- законодавчі, організаційні та процесуальні вимоги до судово-психіатричної експертної служби;
- порядок призначення та проведення судово-психіатричної експертизи вкримінальному та цивільному процесі;
- можливості та межі компетентності судово-психіатричної експертизи, її види та об'єкти;
- підстави для призначення судово-психіатричної експертизи;
- критерії осудності, неосудності.

вміти:

- аналізувати і оцінювати первинну інформацію, яка містить ознаки кримінального правопорушення;
- використовувати техніко-криміналістичні засоби для виявлення, фіксації та вилучення слідів, інших речових доказів, фіксації ходу та результатів слідчих (розшукових) дій;
- кваліфіковано готувати і призначати різні види криміналістичних та інших експертиз;
- використовувати при розслідуванні кримінальних правопорушень дані криміналістичних обліків;
- формулювати версії і визначати напрямки розслідування кримінальних правопорушень, планувати проведення слідчих (розшукових) дій;
- тактично кваліфіковано проводити слідчі (розшукові) дії;

- ефективно взаємодіяти з правоохоронними органами при розслідуванні кримінальних правопорушень;
- оцінювати слідчі ситуації та приймати оптимальні тактичні рішення при розслідуванні окремих видів кримінальних правопорушень;
- приймати рішення, спрямовані на попередження кримінальних правопорушень за матеріалами розслідування конкретного кримінального провадження;
- діяти з метою досягнення завдань кримінального провадження за умов воєнного стану та подолання збройної агресії російської федерації;
- визначати підстави для призначення судово-психіатричної та судово-медичної експертизи;
- збирати медичну та додаткову інформацію і документацію для призначення судово-психіатричної експертизи;
- вчасно забезпечити необхідними даними і додатковими матеріалами на під експертну особу;
- складати постанову про призначення судово-медичної та судово-психіатричної експертизи, формулювати питання до експертів в залежності від об'єкту та виду експертизи;
- залучати спеціаліста в якості судово-медичного експерта для проведення судово-медичної експертизи;
- об'єктивно оцінювати висновки судово-медичної експертизи і правильно використовувати отримані данні в розкритті, розслідуванні і попередженні злочинів проти особи;
- професійно та грамотно трактувати висновки судово-психіатричної експертизи.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ECTS – 6	Рік підготовки	
	3-й	3-й – 4-й
Загальна кількість годин - 180	Семестр	
	5-й, 6-й	5-й, 6-й, 7-й
	Лекції	
	10 год.	6 год.
	Семінарські заняття	
	40 год.	4 год.
	Практичні заняття	
	46 год.	16 год.
Самостійна робота		
84 год.	154 год.	
Вид контролю		
залік, екзамен	залік, екзамен	

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема 1. Загальні положення науки криміналістики</p>	<p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна форма та заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні уявлення про предмет криміналістики. 2. Функції та завдання криміналістики. 3. Система криміналістики. <p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет криміналістики. Розвиток наукових уявлень про предмет криміналістики. 2. Принципи криміналістики, закони розвитку науки криміналістики. 3. Загальні та окремі завдання криміналістики. Завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства і формування правової держави. 4. Система криміналістики. Загальна теорія, окремі криміналістичні теорії. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістика як галузь права і галузь науки. 2. Розвиток криміналістики України в XXI столітті. 3. Сучасний стан і перспективи розвитку криміналістики в Україні.
<p>Тема.2 Методологічні засади криміналістики</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до самостійного опрацювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст методології криміналістики 2. Функції методології. 3. Класифікація методів криміналістики та їх види. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив практики Європейського суду з прав людини на розробку криміналістичних засобів, прийомів і методів. 2. Співвідношення методів криміналістики та методів практичної діяльності в розкритті злочинів.
<p>Тема 3. Криміналістична ідентифікація і діагностика</p>	<p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія криміналістичної ідентифікації. 2. Види, об'єкти, форми та суб'єкти криміналістичної ідентифікації. 3. Стадії криміналістичної ідентифікації. 4. Встановлення групової належності. 5. Криміналістична діагностика. <p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній і судовій діяльності. 2. Види та форми криміналістичної ідентифікації. Ідентифікаційні ознаки і властивості, їх класифікація. 3. Ототожнення і встановлення групової належності. Об'єкти і суб'єкти криміналістичної ідентифікації. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання спеціальних методів криміналістики під час вирішення поставлених перед нею завдань. 2. Поняття і наукові засади криміналістичної ідентифікації, її значення у слідчій, експертній та судовій діяльності. 3. Встановлення групової належності – окремий метод науки криміналістики.

	<p>4. Процес криміналістичної ідентифікації. Методика ідентифікаційних досліджень.</p> <p>5. Поняття і сутність криміналістичної діагностики. Наукові засади криміналістичної діагностики.</p>	
<p>Тема 4. Загальні положення криміналістичної техніки</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, завдання та система криміналістичної техніки. 2. Засоби криміналістичної техніки. 3. Методи криміналістичної техніки. 4. Суб'єкти, правові підстави застосування криміналістичної техніки. 5. Принципи застосування криміналістичної техніки. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика сутності і можливостей техніко-криміналістичних засобів, прийомів і методів, що застосовуються для лабораторних досліджень речових доказів. 2. Методи та засоби попереднього та експертного дослідження речових доказів. 3. Перспективи розвитку криміналістичної техніки.
<p>Тема 5. Криміналістична фотографія і відеозйомка</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістична фотографія: поняття, завдання, види, методи, і прийоми. Суб'єкти криміналістичної фотографії. 2. Судово-оперативна (фіксує) фотографія. Особливості фотографування окремих об'єктів: місця події, трупа, речових доказів, живих осіб. 3. Судово-дослідницька (експертна) фотографія: поняття, завдання, методи. 4. Особливості застосування відеозапису: види, способи і засоби його здійснення при проведенні слідчих (розшукових) дій. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види та методи судово-оперативної і судово-дослідницької фотографії та їх роль в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень. 2. Місце та значення судового відеозапису в розслідуванні кримінальних правопорушень. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання особливостей фотографування окремих об'єктів скласти фототаблиці.</p>
<p>Тема 6. Криміналістичне дослідження слідів (трасологія, дактилоскопія)</p>	<p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення трасології. 2. Поняття сліду в трасології. Механізм слідоутворення. Класифікація слідів. 3. Сліди пальців рук. 4. Сліди ніг і взуття. 5. Сліди транспортних засобів. 6. Сліди знарядь злочину та інструментів. <p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>практичне заняття – 2 години</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль трасології у розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень. 2. Сліди людини: їх класифікація, виявлення, фіксація, вилучення, дослідження під час розслідування кримінальних правопорушень. 3. Характеристика слідів злочину та інструментів, їх виявлення, фіксація, вилучення, дослідження в ході

	<p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Предмет, система і завдання слідознавства. Наукові засадитрасології.</p> <p>1.2. Механізм утворення слідів і їх класифікація.</p> <p>1.3. Загальні правила виявлення, огляду, фіксації і вилучення слідів. Засоби та методи виявлення та вилучення слідів.</p> <p>1.4. Види та характеристика слідів: людини (рук, ніг, тіла, зубів, виділень, взуття, одягу, рукавичок), транспортних засобів, знарядь злочину і інструментів, матеріалів, речовин і виробів. Предмети як сліди злочину. Особливості виявлення і вилучення вказаних категорій слідів.</p> <p>1.5. Трасологічна експертиза слідів і об'єктів, підготовка матеріалів для її призначення. Поняття, зміст і завдання криміналістичної техніки.</p> <p>2. Вирішення ситуаційних завдань.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p>розслідування кримінальних правопорушень.</p> <p>4. Загальна характеристика та експертне дослідження слідів транспортних засобів.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи.</p>
<p>Тема 7. Криміналістичне дослідження матеріалів, речовин та виробів</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Теоретичні положення криміналістичного дослідження матеріалів, речовин та виробів.</p> <p>1.2. Поняття мікрооб'єктів та основні правила роботи з ними.</p> <p>1.3. Можливості криміналістичного дослідження деяких матеріалів, речовин та виробів (наркотичні засоби, лакофарбові матеріали, паливно-мастильні матеріали, об'єкти біологічного походження) та використання результатів дослідження в процесі розслідування кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Види та класифікація об'єктів криміналістичної експертизи наркотичних засобів.</p> <p>2. Виявлення, фіксація, вилучення і пакування лакофарбових матеріалів та покриттів.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>

<p>Тема 8. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухових речовин і пристроїв та слідів їх застосування (зброєзнавство)</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Опитування з навчальних питань: <ol style="list-style-type: none"> Поняття судової балістики, її наукові засади. Види та характеристика об'єктів балістичного дослідження: зброї, боєприпасів, слідів пострілу. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації і вилучення зброї та слідів її застосування. Встановлення обставин використання зброї: способу виготовлення, напряму, місця та дистанції пострілу. Судово-балістична експертиза: питання, які вирішує, підготовка матеріалів для її призначення. Алгоритм виявлення, огляду та фіксації слідів на місці встановлення (спрацювання) інженерних бойових припасів, саморобних вибухових пристроїв, виготовлених та встановлених в терористичних цілях. Холодна зброя. Поняття, класифікація. Питання, що вирішуються експертизою холодної зброї. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття. Вирішення тестових завдань. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Засоби і методи виявлення, огляду, фіксації та вилучення об'єктів балістичного дослідження. Питання, які вирішує судово-балістична експертиза, підготовка матеріалів для її проведення і сучасні можливості таких досліджень. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 9. Криміналістичне дослідження документів (документознавство)</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Опитування з навчальних питань: <ol style="list-style-type: none"> Поняття, види та наукові засади криміналістичного дослідження документів. Поняття та класифікація документів. Правила поводження з документами. Дослідження рукописних документів. Поняття письма та почерку. Ознаки письмової мови і почерку, їх класифікація та ідентифікаційне значення. Неідентифікаційне дослідження рукописів і його цілі. Почеркознавча і авторознавча експертизи: поняття, завдання, можливості та підготовка матеріалів для призначення. Техніко-криміналістичне дослідження документів: поняття, зміст і види. Види підробки документів. Дослідження поліграфічної продукції. Встановлення виду, способу друку та особливостей використаних засобів (друкарських форм) з метою розшуку місця виготовлення досліджуваного матеріалу. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття, види та наукові основи криміналістичного дослідження документів. Ідентифікація засобів і матеріалів, використаних для виготовлення документів. Судове почеркознавство і його роль у розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень. Авторознавча експертиза: поняття, завдання, можливості. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>

	<p>1.6. Техніко-криміналістична експертиза документів: поняття, коло вирішуваних питань, підготовка матеріалів для призначення.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	
<p>Тема 10. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності (габітоскопія)</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>практичне заняття – 2 години</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття та наукові засади ототожнення особи за ознаками зовнішності, їх ідентифікаційне значення та класифікація.</p> <p>1.2. Система опису ознак зовнішності. Словесний портрет людини.</p> <p>1.3. Засоби та методи фіксації зовнішніх ознак людини. Джерела інформації про ознаки зовнішності людини.</p> <p>1.4. Особливості ідентифікації особи в умовах воєнного стану.</p> <p>1.5. Судово-портретна експертиза: поняття, питання, що вирішуються, методи проведення, підготовка матеріалів для призначення.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Поняття та наукові основи ототожнення людини за її зовнішніми ознаками, завдання і значення даного ототожнення.</p> <p>2. Судово-портретна експертиза: поняття, наукові основи, коло питань, які вирішуються, методи підготовки матеріалів для призначення експертизи.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначені у завданнях.</p>
<p>Тема 11. Криміналістичне дослідження звукових слідів (фоноскопія)</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття та наукові засади фоноскопії.</p> <p>1.2. Вимоги до порівняльних зразків голосу та мовлення.</p> <p>1.3. Експертиза відео-, звукозапису: поняття, питання, що вирішуються.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Можливості криміналістичної фоноскопії.</p> <p>2. Вилучення і огляд носіїв фонограм.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначені у завданнях.</p>
<p>Тема 12. Криміналістичне дослідження слідів запаху (одорологія)</p>	<p><i>практичне заняття – 4 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття і наукові засади криміналістичної одорології. Завдання і можливості використання запахових слідів людини в розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>1.2. Засоби та методи консервації запаху людини. Застосування службово-розшукових собак для розшуку і встановлення підозрюваних.</p> <p>1.3. Одорологічна експертиза: сутність, характеристика ідентифікаційних і діагностичних питань,</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Поняття та наукові основи ототожнення людини за її запаховими слідами, завдання і значення даного ототожнення.</p> <p>2. Судово-одорологічна експертиза: поняття, наукові основи, коло питань, які вирішуються, методи підготовки матеріалів для призначення експертизи.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p>

	<p>що вирішуються нею, підготовка матеріалів для призначення.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 13. Інформаційно-довідкове забезпечення розслідування кримінальних правопорушень (кримінальна реєстрація)</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <p>1. Поняття, завдання та види криміналістичної реєстрації.</p> <p>2. Об'єкти, система, принципи організації і функціонування криміналістичних обліків. Способи реалізації даних обліків у розшуку осіб, предметів, у розкритті кримінальних правопорушень.</p> <p>3. Допоміжні інформаційні системи, що використовуються правоохоронними органами в розшуковій діяльності.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>Сучасний стан кримінальної реєстрації і її значення для розслідування кримінальних правопорушень.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 14. Загальні положення криміналістичної тактики</p>	<p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <p>1. Предмет, завдання, джерела та засоби криміналістичної тактики.</p> <p>2. Загальні положення тактики слідчих (розшукових) дій.</p> <p>3. Тактичний прийом, тактична комбінація, тактична операція.</p> <p>4. Слідча ситуація. Тактичне рішення і тактичний ризик. Криміналістична рекомендація.</p> <p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <p>1. Поняття криміналістичної тактики, її система та завдання. Правові, психологічні та етичні засади криміналістичної тактики. Співвідношення тактики слідчих (розшукових) дій з процесуальним порядком їх проведення.</p> <p>2. Поняття тактичних прийомів, їх джерела та класифікація. Тактичний прийом і криміналістична рекомендація.</p> <p>3. Поняття, сутність і види тактичних операцій (комбінацій), їх значення і використання у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>4. Поняття і сутність тактичного рішення слідчого. Умови, що визначають прийняття і реалізацію тактичних рішень.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Криміналістична тактика у світлі вимог кримінального процесуального законодавства України.</p> <p>2. Тактичний прийом: джерела, функції і критерії його допустимості.</p>
<p>Тема 15. Криміналістична версія. Організація та планування розслідування</p>	<p><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна форма та заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття, значення та види слідчих версій. Логічна природа версій. Засади і правила побудови та перевірки версій.</p> <p>1.2. Поняття і сутність планування розслідування. Принципи планування розслідування.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Проблеми організації і планування розслідування кримінальних правопорушень у світлі вимог чинного законодавства України.</p> <p>2. Слідчі версії – основа плану розслідування у кримінальному провадженні.</p>

	<p>1.3. Особливості різних варіантів планування: окремої слідчої (розшукової) дії, тактичної операції, роботи по кримінальному провадженню в цілому, розслідування багатоепізодних проваджень, по групі проваджень, що знаходяться у переведенні слідчого, при бригадному методі розслідування.</p> <p>1.4. Техніка планування розслідування. Вимоги до плану розслідування. Допоміжна документація при плануванні.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	
<p>Тема 16. Тактика огляду</p>	<p style="text-align: center;"><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття, сутність та види огляду. Завдання огляду.</p> <p>1.2. Огляд місця події. Підготовка до огляду. Учасники огляду. Етапи огляду місця події. Тактичні прийоми огляду.</p> <p>1.3. Використання науково-технічних засобів при огляді. Фіксація результатів огляду. Зміст та форма протоколу огляду місця події. Додатки до протоколу огляду: плани, схеми, фотозйомки, зліпки слідів.</p> <p>1.4. Організаційно–тактичні аспекти проведення огляду при особливому режимі досудового розслідування.</p> <p>1.5. Особливості огляду трупа. Участь судового медика в огляді трупа. Значення і використання даних огляду трупа для встановлення особи загиблого та з'ясування інших обставин розслідуваного провадження. Експертиза трупа.</p> <p>1.6. Мета і правила огляду речей та документів.</p> <p>1.7. Питання, що вирішуються при огляді приміщень і ділянок місцевості, що не є місцем події. Особливості огляду тварин і їх трупів.</p> <p>1.8. Поняття та сутність освідування. Мета і правила освідування.</p> <p>1.9. Проведення освідування спеціалістом.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Місце і роль огляду у розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Мета і тактика освідування.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 17. Тактика обшуку</p>	<p style="text-align: center;"><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття, сутність та види обшуку.</p> <p>1.2. Правові та фактичні підстави проведення обшуку.</p> <p>1.3. Підготовка до обшуку. Технічні засоби пошуку.</p> <p>1.4. Особливості тактики обшуку в приміщенні і на місцевості.</p> <p>1.5. Особистий обшук.</p> <p>1.6. Організаційно–тактичні аспекти проведення</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Значення обшуку в розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Особливості проведення окремих видів обшуку.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних</p>

	<p>обшуку при особливому режимі досудового розслідування.</p> <p>1.7. Фіксація ходу та результатів обшуку.</p> <p>1.8. Оцінка та використання результатів обшуку в розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p>ційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 18. Тактика допиту</p>	<p><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття, значення та види допиту. Співвідношення допиту та опитування.</p> <p>1.2. Підготовка до допиту. Визначення предмету допиту. Прийоми встановлення психологічного контакту з допитуваним.</p> <p>1.3. Тактичні прийоми допиту. Можливості використання під час допиту оперативного-розшукових даних.</p> <p>1.4. Тактика допиту потерпілих. Виявлення свідків і тактика їх допиту. Тактика допиту раніше судимих осіб. Специфіка допиту підозрюваних у груповому провадженні. Тактика допиту неповнолітніх.</p> <p>1.5. Тактика допиту постраждалих внаслідок воєнних злочинів.</p> <p>1.6. Фіксація ходу та результатів допиту. Технічні засоби фіксації.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Психологічні основи проведення допиту.</p> <p>2. Тактика допиту неповнолітніх підозрюваних.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 19. Тактика пред'явлення для впізнання</p>	<p><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття, сутність і види пред'явлення для впізнання.</p> <p>1.2. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Пред'явлення для впізнання осіб, предметів, трупів, тварин, ділянок місцевості. Особливості пред'явлення для впізнання за функціональними ознаками. Проведення впізнання за фотознімками, кіно і відеострічками.</p> <p>1.3. Особливості організації та проведення пред'явлення для впізнання в умовах воєнного стану.</p> <p>1.4. Фіксація ходу і результатів пред'явлення для впізнання. Оцінка і використання даних пред'явлення для впізнання у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Пред'явлення для впізнання та його роль у розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Тактичні прийоми підготовки і проведення пред'явлення для впізнання, їх характеристика.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 20. Тактика слідчого експерименту</p>	<p><i>практичне заняття – 2 години</i> <i>денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Поняття, завдання, види, наукові основи слідчого експерименту та його загальні</p>

	<p>1.1. Поняття, сутність слідчого експерименту, його мета та види. Учасники слідчого експерименту.</p> <p>1.2. Підготовка до проведення слідчого експерименту. Особливості інструктажу учасників експерименту. Умови та прийоми проведення слідчого експерименту.</p> <p>1.3. Фіксація умов, ходу та результатів слідчого експерименту. Технічні засоби фіксації. Оцінка і використання отриманих результатів у розслідуванні.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p>тактичні положення.</p> <p>2. Підготовка до слідчого експерименту та основні тактичні прийоми його проведення.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначені у завданнях.</p>
<p>Тема 21. Тактика використання спеціальних знань під час досудового розслідування</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <p>1. Опитування з навчальних питань:</p> <p>1.1. Поняття та форми використання спеціальних пізнань. Поняття та класифікація судових експертиз. Система судово-експертних закладів України.</p> <p>1.2. Підготовка до проведення експертизи. Визначення виду, мети і об'єму дослідження. Формулювання експертного завдання. Поняття і види зразків для експертного дослідження, вимоги до них, умови їх отримання (вилучення). Особливості призначення додаткової, повторної, комісійної і комплексної експертиз. Особливості проведення експертизи поза експертним закладом.</p> <p>1.3. Оцінка висновку експерта та використання отриманих даних у розкритті, розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>1.4. Типові криміналістичні експертизи, що проводяться під час розслідування воєнних злочинів як наслідку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну.</p> <p>2. Відпрацювання ситуаційних задач відповідно до плану проведення практичного заняття.</p> <p>3. Вирішення тестових завдань.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Використання судових експертиз у розслідуванні кримінальних правопорушень.</p> <p>2. Оцінка та використання висновку експерта у кримінальному судочинстві.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначені у завданнях.</p>
<p>Тема 22. Основи судово-медичної експертизи</p>	<p><i>семінарське заняття – 8 годин денна форма здобуття вищої освіти для самостійного опрацювання заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <p>1. Правові, процесуальні та організаційні основи судово-медичної експертизи.</p> <p>2. Права та обов'язки експерта. Порядок залучення спеціаліста.</p> <p>3. Об'єкти та види судово-медичної експертизи.</p> <p>4. Визначення поняття смерті, етапи вмирання.</p> <p>5. Співвідношення компетенції і можливостей слідчого, спеціаліста і експерта у використанні спеціальних знань при дослідженні слідів та речових доказів.</p> <p>6. Огляд трупа на місці його виявлення. Загальні положення судово-медичної експертизи трупа.</p> <p>7. Ранні трупні зміни та їх судово-медичне значення.</p>	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <p>1. Значення судової медицини як навчальної дисципліни в системі вищої юридичної освіти.</p> <p>2. Історія та етапи розвитку судової медицини та судово-медичної експертизи в Україні</p> <p>3. Завдання сучасної судової медицини.</p> <p>4. Правові засади та види судово-медичної експертизи згідно з законодавством держави.</p>

	<p>8. Пізні трупні зміни та їх значення в експертній практиці.</p> <p>9. Ексгумація трупа, підстави та порядок її проведення.</p> <p>10. Загальні положення щодо призначення та проведення судово-медичних експертиз живих осіб.</p> <p>11. Специфіка процесу проведення судово-медичної експертизи в умовах воєнного стану.</p>	
<p>Тема 23. Основи судово-психіатричної експертизи</p>	<p><i>семінарське заняття – 8 годин</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційно-процесуальні основи судово-психіатричної експертизи в Україні. 2. Права і обов'язки судового психіатра-експерта. 3. Порядок призначення та проведення судово-психіатричної експертизи. 4. Матеріали, які необхідні для проведення судово-психіатричної експертизи. 5. Види судово-психіатричних експертиз. 6. Оцінка висновків судово-психіатричної експертизи органами слідства та суду. 7. Примусові заходи медичного характеру. 8. Перебіг та класифікація психічних розладів та захворювань, причини їх виникнення. 9. Причини виникнення, основні симптоми та судово-психіатрична оцінка хронічних психічних захворювань 10. Судово-психіатрична оцінка виключних (виняткових) станів. 11. Судово-психіатрична оцінка вродженого (олігофренії) та придбаного (старечого) недоумства. 12. Поняття, форми і способи симуляції. 13. Основні симптоми та профілактика посттравматичного стресового розладу. 14. Співвідношення компетенції і можливостей слідчого, спеціаліста і експерта у використанні спеціальних психіатричних знань. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення та оцінка патопсихологічних розладів у психічних хворих злочинців. 2. Медичний та юридичний критерії неосудності. 3. Судово-психіатрична експертиза свідків, потерпілих і засуджених. 4. Судово-психіатричне визначення правоздатності та неправоздатності в цивільних процесах в Україні. 5. Правові підстави щодо проведення судово-психіатричної експертизи в Україні.
<p>Тема 24. Загальні положення криміналістичної методики</p>	<p><i>лекційне заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до лекційного заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, сутність та сучасні тенденції розвитку криміналістичної методики. 2. Класифікація та структура окремих методик розслідування кримінальних правопорушень. 3. Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень. <p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, завдання та значення криміналістичної 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і роль криміналістичної методики в розслідуванні і попередженні кримінальних правопорушень. 2. Елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, їх зміст, співвідношення і значення.

	<p>методики.</p> <p>2. Загальні положення і наукові засади криміналістичної методики. Структура криміналістичної методики як розділу криміналістики.</p> <p>3. Структура та види окремих методик розслідування кримінальних правопорушень.</p> <p>4. Поняття, сутність та види слідчих ситуацій. Компоненти слідчої ситуації. Фактори, що обумовлюють формування та розвиток слідчих ситуацій.</p> <p>5. Поняття, зміст та елементи криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень. Співвідношення криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень з кримінально-правовою та кримінологічною характеристиками.</p>	
<p>Тема 25. Розслідування кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістична характеристика вбивств. 2. Початковий етап розслідування вбивств 3. Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування вбивств. 4. Криміналістична характеристика заподіяння тілесних ушкоджень 5. Початковий етап розслідування заподіяння тілесних ушкоджень 6. Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування заподіяння тілесних ушкоджень. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Способи вбивств та характерні для них сліди. 2. Особливості встановлення тяжкості тілесних ушкоджень. 3. Особливості організації розслідування «вбивств на замовлення». 4. Особливості організації розслідування вбивств матерію своєї новонародженої дитини. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 26. Розслідування кримінальних правопорушень проти власності</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістична характеристика крадіжок. 2. Криміналістична характеристика грабежів та розбоїв. 3. Криміналістична характеристика вимагання та шахрайства. 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розслідування розбійних нападів на банківські установи. 2. Трасологічні дослідження у кримінальних провадженнях про крадіжки. <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <p>За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.</p>
<p>Тема 27. Розслідування кримінальних правопорушень статевої свободи і статевої недоторканості особи</p>	<p><i>семінарське заняття – 2 години</i> <i>денна форма здобуття вищої освіти</i> <i>для самостійного опрацювання</i> <i>заочна форма здобуття вищої освіти</i></p> <p><i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні питання кваліфікації злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. 2. Кваліфікація злочинів проти статевої свободи та 	<p><i>Теми рефератів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тактичні особливості встановлення факту згвалтування. 2. Можливості судової експертизи у провадженнях про злочини проти статевої сво-

	статевої недоторканості особи, пов'язаних із застосуванням насильства. 3. Кваліфікація злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, не пов'язаних із застосуванням насильства.	боді і статевої недоторканості особи. <i>Завдання для самостійної роботи:</i> За результатами практичного відпрацювання ситуаційних завдань скласти документи, зазначенні у завданнях.
Тема 28. Методика розслідування воєнних злочинів	<i>семінарське заняття – 2 години денна та заочна форми здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до семінарського заняття:</i> 1. Поняття воєнних злочинів. 2. 2. Законодавче регулювання розслідування воєнних злочинів. 3. 3. Криміналістична характеристика воєнних злочинів. 4. Початковий етап розслідування воєнних злочинів. 5. Проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування воєнних злочинів. <i>практичне заняття – 2 години денна форма здобуття вищої освіти для самостійного опрацювання заочна форма здобуття вищої освіти</i> <i>Навчальні питання до практичного заняття:</i> 1. Опитування з навчальних питань: 1.1. Типові слідчі ситуації та слідчі версії під час розслідування воєнних злочинів. 1.2. Використання спеціальних знань під час розслідування воєнних злочинів. 1.3. Зміст і характеристика наступного етапу розслідування. Особливості тактики окремих слідчих (розшукових) дій. 2. Вирішення та обговорення ситуаційних завдань. 3. Вирішення тестових завдань.	<i>Теми рефератів:</i> 1. Способи вбивств та характерні для них сліди. 2. Особливості встановлення тяжкості тілесних ушкоджень. 3. Проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування воєнних злочинів. 4. Проведення слідчих (розшукових) та інших дій на початковому етапі розслідування воєнних злочинів. 5. Вивчення особи підозрюваного у вчиненні воєнного злочину.

Основні інформаційні джерела

1. The basics of criminalistic: practical manual / Myrovskaya A., Samodin A., Tsymbaliuk T., Piaskovskyi V. and other; under the general editorship of A. Myrovskaya. Kyiv: Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

2. Криміналістика : підручник / [В. В. Пясковський, Ю. М. Черноус, А. В. Самодін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Пясковського. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Право, 2020. 752 с.

3. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т. 1 / Ю.В. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін. / за ред. В.Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

4. Криміналістика: підручник: у 2 т. Т. 2 / Ю.В. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін. / за ред. В.Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 328 с.

5. Лісовий А.С., Голубович Л.Л. Судова медицина: Підручник. – К.: Атіка, 2008. – 483 с.

6. Процесуальні, організаційні та етичні основи судово-медичної експертизи в Україні: навчально- методичний посібник / М.В. Банчук, В.В. Войченко, Г.А. Зарицький, О.Ю. Петрошак . – К., 2015. – 243 с.

7. Експертизи у судовій практиці. / За заг. ред. В. Г. Гончаренка. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 388 с.

8. Судова медицина. / За ред. Москаленка В.Ф., Михайличенка Б.В. –К., Вид-во «Медицина», 2011. – 448 с.

9. Процесуальний довідник судового експерта / [укл. Седнев В.В., Коструб А.М., Зайцев В.М., Антонюк П.Є.] – К.: ДНДЕКЦ МВС України, 2015. – 30 с.

10. Основи судової медицини та психіатрії: Методичні рекомендації / Укладач: Г.В. Мазулін. – Запоріжжя, Запорізький юридичний інститут ДДУВС, 2008. – 27с.

11. Халмурадов Б.Д., Швачко О.Г. Судова психіатрія: основні терміни та поняття: Навч. посібник-довідник для студентів ВНЗ / Акад. безпеки та основ здоров'я. – К.: ЦНЛ, 2008 . – 77 с.

12. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник / А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Л.А. Боднар, Г.Т. Сонник. - 2021, 2-е видання, 224 с. ISBN:978-617-505-840-4

13. Вступ до психіатрії / Дональд В Блек, Ненсі К Андреасен /Видавництво ВСВ «Медицина»,2024, 7-е видання ISBN 978-617-505-949-4 EAN-13 9786175059494, повна версія <https://medlit.com.ua/product/vstup-do-psikhiatrii-7-e-vidannya/>

14. Психічні розлади воєнного часу / Омелянович В.Ю., Хаустова О.О., Чабан О.С. <https://medknyha.com.ua/izdatelstvo/vydavnychuj-dim-medknyga/2023>, 232 с. ISBN 978-966-1597-97-5

15. Психогенні психічні розлади: навчально-методичний посібник / Л.О Герасименко, А.М Скрипніков, Р.І Ісаков, видавництво ВСВ «Медицина», 2021 ISBN 978-617-505-867-1 EAN-13 9786175058671, повна версія <https://medlit.com.ua/product/psikhogenni-psikhichni-rozladi-navchalno-etodichniy-posibnik/>

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Під час проведення всіх видів занять використовується обладнання і програмне забезпечення:

- в очному (offline) режимі - інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка;

- в змішаному (blended) режимі - дистанційні навчальні курси дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet);

- без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача - програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle розміщені допоміжні матеріали.

Системо-технічне забезпечення навчальної дисципліни складається із:

- апаратних засобів (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, джерел безперебійного живлення, серверів, обладнання для відео-конференц зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах.

- інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальної дисципліни із

5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри криміналістики та судової медицини протокол від 02.09.2024 року № 1

Завідувач кафедри

Ольга НЕСЕН